

İlgili Kanun / Madde
1479 Bağ-KurK/24

T.C.
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No: 2005/2137
Karar No: 2005/5226
Tarihi: 09.05.2005

● BAĞ-KUR ÜYELİĞİNİN KOŞULLARI
● KURUMUN HATALI İŞLEMİNİN KAZANILMIŞ
HAK OLUŞTURMAYACAĞI

ÖZETİ: Bir kimsenin zorunlu Bağ-Kur sigortalısı sayılabilmesi için, ticari kazanç veya serbest meslek kazancı dolayısıyla gerçek veya götürü usulde gelir vergisi mükellefi olması, gelir vergisinden muaf olanlarında meslek kuruluşuna kayıtlı bulunması gerekir.Yine, aynı maddede 22.03.1985 tarihinde yürürlüğe giren 3165 sayılı Kanunla getirilen düzenleme ile de bu kapsam daha da genişletilerek kendi nam ve hesabına çalışanlardan vergi mükellefi olanların meslek kuruluşuna veya esnaf siciline kayıtlı bulunanların zorunlu Bağ-Kur sigortalısı olacağı belirtilmiştir.

Kurumun hatalı işlemi ile 03.08.2001 tarihi ve sonrasında geriye yönelik olarak prim tahsil etmesinin; sigortalı niteliğini taşımadığı süreler yönünden davacı yararına hak yaratmayacağı da açıktır.

DAVA: Davacı, 10.01.1986-12.03.1997 tarihleri arasındaki Bağ-Kur hizmet süresinin tespiti ile 01.09.2003 tarihi itibarıyla aylıklı aylığına hak kazandığına karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, ilâmında belirtildiği şekilde isteğin kabulüne karar vermiştir.

Hükmün, davalı Avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi Mehmet Şahin tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

Dava, hukuki nitelikçe; davacının 10.01.1986 ile 12.03.1997 tarihleri arasındaki 1479 sayılı Kanuna tabi sigortalılığının geçerliliği ile 26.08.2003 günlü tahsis talebine göre Bağ-Kur'ca yaşlılık aylığı bağlanması gerektiğinin tespiti istemine ilişkindir.

1479 sayılı Kanunun 20.04.1982 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren 2654 sayılı Kanunla değişik 24. maddesi hükmüne göre; bir kimsenin zorunlu Bağ-Kur sigortalısı sayılabilmesi için, ticari kazanç veya serbest meslek kazancı dolayısıyla gerçek veya götürü usulde gelir vergisi mükellefi olması, gelir vergisinden muaf olanlarında meslek kuruluşuna kayıtlı bulunması gerekir.Yine, aynı maddede 22.03.1985 tarihinde yürürlüğe giren 3165 sayılı Kanunla getirilen düzenleme ile de bu kapsam daha da genişletilerek kendi nam ve hesabına çalışanlardan vergi mükellefi olanların meslek kuruluşuna veya esnaf siciline kayıtlı bulunanların zorunlu Bağ-Kur sigortalısı olacağı belirtilmiştir.

Somut olayda; vergi kaydına dayanılarak 13.04.1984 tarihi itibarıyla zorunlu Bağ-Kur sigortalısı olarak kayıt ve tescili yapılan; 13.04.1984–02.11.1984, 22.10.1985–10.01.1986, 12.03.1997–12.08.2003 dönemlerindeki vergi kaydı, 06.03.1998–13.08.2003 dönemindeki meslek kuruluşu kaydı, 13.03.1998–18.08.2003 dönemindeki esnaf sicil kaydı nedeniyle bu tarihler arasındaki sürelerde nizasız zorunlu Bağ-Kur sigortalılığı bulunan davacının davaya konu 10.01.1986–12.03.1997 döneminde, kendi nam ve hesabına bağımsız (=eylemli) çalışmasına dayalı biçimde vergi, meslek kuruluşu ve esnaf sicili kaydı bulunmadığından anılan dönemde zorunlu Bağ-Kur sigortalısı sayılması mümkün değildir.

Diğer taraftan 1479 sayılı Kanunun 79. maddesi hükmüne göre isteğe bağlı Bağ-Kur sigortalısı olmak için; Kuruma yazılı başvurunun yada isteğe bağlı sigortalı olma iradesini ortaya koyacak şekilde kuruma prim ödemesinin varlığı koşul olup, davacının 10.01.1986 ile 12.03.1997 tarihleri arasındaki niza konusu dönemde; yazılı talebi veya isteğe bağlı sigortalı olma iradesini ortaya koyacak şekilde prim ödemesi de olmadığından, bu sürenin isteğe bağlı sigortalılık süresi olarak değerlendirilmesinden söz edilemez.

Yine; Kurumun hatalı işlemi ile 03.08.2001 tarihi ve sonrasında geriye yönelik olarak prim tahsil etmesinin; sigortalı niteliğini taşımadığı süreler yönünden davacı yararına hak yaratmayacağı da açıktır. Bu yönde, davacının; 4692 sayılı Kanunun geçici 2. maddesi kapsamında, birikmiş prim borçlarının taksitlendirilmesine ilişkin 03.08.2001 günlü istemi üzerine davalı Kurumca prim borcunun belirlenmesinde, davaya konu sürenin de dahil edilmesine; davacının 28.02.2000 tarihinde Bağ-Kur'a ibraz ettiği; Vergi Dairesi, Meslek Kuruluşu ve Esnaf Sicil Memurluğuna kayıtlı olduğu süreleri içeren belgenin özellikle 3. dönemdeki vergi kaydının başlangıç tarihi itibarıyla gerçeğe uygun biçimde tanzim edilmemesinin neden olduğu gözetildiğinde; somut olayda Medeni

Kanunun 1. maddesinde ifadesini bulan objektif iyi niyet ilkesinin uygulanabilirliğinden söz etmek de mümkün değildir.

Hal böyle olunca da yaşlılık aylığı tahsis isteminin yukarıda açıklanan esaslar çevresinde, niza konusu olmayan sigortalılık süreleri gözetilmek suretiyle yeniden değerlendirilmesi gerekir.

Mahkemece, belirtilen maddi ve hukuki esaslara aykırı olarak yanılığlı değerlendirme sonucu yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O hâlde, davalı Kurum vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, 09.05.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.